

3.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Jobbágy Károly: *Rádió mellett*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

 Füzet, íróeszköz

Esetleg régi rádiókészülék

A rádió mellett

2x45 perces szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra
(magyar, társadalmi ismeretek, média, kommunikáció, kreatív írás)

Bepillantás a forradalmi eseményekbe, párhuzam az 1848-as szabadságharcral.

Áttekintő vázlat

3.1 Hírközlés az internet világa előtt	15 perc
3.1a Hogyan kommunikáltak régen?	10 perc
3.1b Felismered, mit hallasz?	5 perc
3.2 Hírek a forradalomról	75 perc
3.2a Rádió mellett	15 perc
3.2b Filmhíradó	15 perc
3.2c Filmhíradó szinkronizálása	10-15 perc
3.2d A New York Times újságírója	30-35 perc
Összesen:	2x45 perc

Egy régi rádiókészüléknek érdemes utánajárni, mert a technikai érdekességek felkelthetik a gyerekek érdeklődését, és könnyebben bevonódnak a témába.

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Hírközlés az internet világa előtt

15 perc

3.1a Hogyan kommunikáltak régen?

10 perc

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, milyen volt a hírközlés, a tömegkommunikáció az internet előtti időkben! Ne nyúljunk vissza a történelmi időkig, hiszen számukra a 20. század is történelmi távolságban van! Beszélgessünk arról, hogy a szülei gyermekkorában vagy nem sokkal előtte még nem volt internet, a számítógépek a nagyszülei fiatalkorában kezdtek csak elterjedni Magyarországon! Mobiltelefon egyáltalán nem létezett, vezetékes telefon is csak kevés családban volt.

Akkor vajon hogyan kommunikáltak?

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A téma felvezetése, a rádió szerepének megismerése, differenciálása a kommunikációban.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Rádiószignálok felismerése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Esetleg régi rádiókészülék

JEGYZETEIM

Hagyjuk, hadd mondják el a gyerekek az ismereteiket (vagy a tippjeiket), azután beszéljünk arról, hogy a 20. században, a nagyszüleik gyermekkorában az elsődleges információhordozó a nyomtatott szöveg volt! Újságokból, könyvekből tájékozódtak az emberek, ha valamit üzeni akartak egymásnak, akkor levelet írtak kézzel, és feladták a postán, ami néhány nap vagy akár egy hét múlva érkezett meg a címzetthez.

A televízió csak ötven évvel ezelőtt vált ismertté, előtte elsősorban rádiót hallgattak az emberek, onnan tudták meg a híreket.

3.1b Felismered, mit hallasz?

5
perc

Hallgassunk meg a gyerekekkel rádiószignálokat a Reftantáron elérhető tankockában!

- Vajon felismerik-e, melyik adó szignálját hallják? (Első a Kossuth, második a Petőfi Rádió szignálja.)

Majd beszéljünk arról, hogy az 56-os forradalom idején csak ezt a két adót lehetett fogni Magyarországon, illetve a Szabad Európát, amit Ausztriából sugároztak, de aki azt hallgatta, a börtönbüntetést kockáztatta. Nem volt tehát szabad információáramlás, nem válogathattak több száz csatorna és internetes portál közül. Ha meg akarták tudni a híreket, akkor a rádión az egyik vagy másik adót hallgatták az emberek.

Vedd figyelembe!

Ha van a tulajdonunkban régi típusú (például Sokol) rádió, vigyünk be egyet, mert a gyerekek egy része biztosan nem látott még ilyet!

Kitehetjük eléjük minden magyarázat nélkül, azzal a kérdéssel:

- Mit gondoltok, mi ez?

Variáció

A szignálok hangjával is kezdhethetjük az órát, amikor a gyerekek még a témát se sejtik. Így a kérdésünk igazi találós kérdés lesz:

- Felismered, mit hallasz? (Nem baj, ha csak tippelnek, és nem tudják, hogy rádiószignálokról van szó.)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Bepillantás a forradalmi eseményekbe, párhuzam az 1848-as szabadságharcral.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása, értelmezése
Korabeli filmhíradó megtekintése, „szinkronizálása”
Kreatív írás: összefoglaló újságcikk (élményalapú vers)

3.2 Hírek a forradalomról

3.2a Rádió mellett

A gyerekek olvassák el versszakonként váltva, hangos olvasással **Jobbágy**

Károly: Rádió mellett című versét, majd beszélgetünk a következő kérdések alapján:

- A forradalom melyik szakaszában íródhatott a vers? Mi történhetett ekkor Budapesten?
- Miért hasonlítja a költő Dávid és Góliát harcához az 56-os magyar forradalmat?
- Miben hasonló az 1848-ashoz?
- Mit tettek a magyarok, és mit tett a külvilág?
- Milyen áldozatot hoztak a magyarok a szabadságért? A magyarok közt is főleg kik hoztak áldozatot, a vers szerint?
- Akarták-e ezt a dicsőséget, hírnevet? Miért?

Vedd figyelembe!

A vers keletkezési és megjelenési dátuma:

Budapest, 1956. október 29.

Irodalmi Újság, 1956. november 2.

3.2b Filmhíradó

Vetítsük le a gyerekeknek egy korabeli amerikai filmhíradó részletét, majd jelenetről jelenetre megállítva a képet, beszéljük meg, mit látunk! (A Reftantáron érjük el a *Tankok Budapest utcáin* című tankockában.)

00–0:02 Orosz tankok az útszélen

0:02–0:12 Ruszkik haza – Magyarázzuk meg, mit jelent ez a mondat: az oroszok a ruszkik, akik elfoglalták Magyarországot.

Gépfegyveres járőkelők Budapest utcáin – fegyvert fogott a nép.

0:12–0:40 Vörös csillag, orosz vadászpilóta-émlékű leverése

Kommunista könyvek, vörös zászló elégetése

0:40–1:10 Tűzharc Budapest utcáin

1:10–1:50 Tankok Budapest utcáin

1:50–2:02 A forradalmárok elfoglalják a tankokat, letartóztatják az árulókat.

3.2c Filmhíradó szinkronizálása

Néhány vállalkozó kedvű gyerek (aki jó kifejezőkészséggel rendelkezik)

improvizatív módon szinkronizálja alá a filmhíradót! Ha vannak vállalkozók, több verziót is meghallgathatunk.

JEGYZETEIM

3.2d A New York Times újságírója

Képzeljétek el, hogy ti vagytok a New York Times újságírói, akiknek az a feladata, hogy tájékoztassák az amerikaiakat arról, mi folyik Magyarországon! Írjatok egy rövid összefoglaló cikket az 1956. október végi helyzetről Budapesten!

A munka befejeztével a vállalkozók felolvashatják cikkeiket.

Vedd figyelembe!

A cikk megírásához érdemes először közösen elkészíteni a vázlatot, illetve feleleveníteni az eseményeket, amelyekről be akar számolni az újságíró.

Differenciáló feladat is lehet ez szerephelyzetben:

- Aki úgy érzi, szüksége van rá, vegyen részt egy „szerkesztőségi megbeszélésen”, ahol tisztázzuk a fő irányelveket!
- Aki önállóan szeretne tudósítani, már hozzá is kezdhet.

Variáció

A költészet is üzenethordozó, nemcsak a hírmondó újság, rádió vagy televízió.

Választható alternatív feladatként adhatjuk, hogy írjanak a gyerekek egy „üzenetes” verset valakinek a nevében azok közül, akik részt vettek a forradalmi eseményekben.

